

จากรอกีตอ

Jarogeetaw

เรื่อง สำราญ เพ็ชรชัย
ภาพประกอบ ประทีป สุวรรณโร

Story: Samran Phetchai Illustrations: Prateep Suwanro

คำนำ

ในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแต่ละภาคนั้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) ได้มีการเตรียมการคู่ขนานกันไปทั้งด้านกายภาพและเนื้อหาสาระ กล่าวคือในระหว่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังปรับปรุงหรือก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับห้องสมุดมีชีวิตในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ก็ประชุมหารือกับบุคลากรในท้องถิ่นและร่วมกันคัดเลือกหนังสือ ดนตรี และกิจกรรมต่างๆ ไปพร้อมกัน เพื่อเตรียมการด้านหนังสือและสื่อต่างๆ ซึ่งถือเสมือนเป็นจิตวิญญาณของห้องสมุด ครั้งหนึ่งในการประชุมที่สถาบันทักษิณคดีศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเพื่อหารือร่วมกับเทศบาลนครยะลา และนักวิชาการจากสถาบันฯ อาจารย์นิโคและ ระเด่นอาหมัด ได้เสนอความคิดว่าท้องถิ่นแต่ละแห่งมีนิทานพื้นบ้านที่เล่าขานสืบทอดกันมายาวนาน และนิทานบางเรื่องในภาคใต้ค่อนข้างคล้ายคลึงกับนิทานในภาคอื่นๆ ด้วย ดังนั้นหากสำนักงานอุทยานการเรียนรู้จะช่วยถ่ายทอดงานของนักวิชาการท้องถิ่นที่ศึกษาเรื่องราวนิทานพื้นบ้านอยู่แล้วก็จะเป็นการเพิ่มปริมาณหนังสือเด็กและเยาวชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้คนในท้องถิ่นต่างๆ ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าที่มีทั้งสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะของชุมชนหรือท้องถิ่น แต่สาระที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวของนิทานนั้นคือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของนิทานพื้นบ้านดังกล่าว จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้านขึ้น โดยมอบหมายให้มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็กดำเนินการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนหน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ร่วมกันคัดเลือกนิทานพื้นบ้านของแต่ละภาคซึ่งมีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่า มีอิทธิพลต่อความคิดและจินตนาการของเยาวชนในทางสร้างสรรค์ นำมาเรียบเรียงและจัดทำภาพวาดประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือที่มุ่งเสริมสร้างจินตนาการให้อ่านง่ายและเพลิดเพลิน โดยหวังว่าจะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนทั่วไปสนใจและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการเล่านิทานในครอบครัว โรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการสืบทอดและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ มีความตั้งใจจะจัดทำโครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้านให้ครบ 4 ภาค ได้แก่ ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและตะวันออก แต่ละภาคประกอบด้วยนิทานจำนวน 12 เรื่อง ออกแบบรูปเล่มให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสนใจของเด็กและเยาวชนช่วงวัยต่างๆ สำหรับนิทานชุดภาคใต้นี้ แบ่งเป็นหนังสือสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี จัดทำในรูปแบบสมุดภาพนิทาน 2 ภาษา ทั้งภาษาไทย-ภาษามลายู และภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ส่วนหนังสือสำหรับเยาวชนอายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป จัดทำรูปเล่มในลักษณะปกเกิดมุกต์ ประกอบด้วย

ช่วงอายุ 0-3 ปี ได้แก่เรื่อง จารอkitab และเมืองนำอยู่ที่หนูรัก

ช่วงอายุ 3-5 ปี ได้แก่เรื่อง ไก่โกงมุสัง และเปาะแซเตาะกับขามะ

ช่วงอายุ 6-9 ปี ได้แก่เรื่อง ไข่นุ้ยกับแพะน้อยในวันฮารีรายอ และชิงอ : เจ้าป่าผู้กล้าหาญ

ช่วงอายุ 9-12 ปี ได้แก่เรื่อง ซาไก และพระเศวตสุรคชาธาร

ช่วงอายุ 12-15 ปี ได้แก่เรื่อง รายนอมน และจาโต : เล่ห์กลบนกระดาน

ช่วงอายุ 15-18 ปี ได้แก่เรื่อง วัดถ้ำคูหาภิมุข และแดนคนธรรพ์

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากบทบาทในฐานะผู้จุดประกายต้นแบบห้องสมุดมีชีวิตในประเทศไทย ให้เป็นพื้นที่แสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และทันสมัยแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ยังจะได้ทำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน บนพื้นฐานของความเคารพและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นของตน เสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลายและใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่สังคมสันติสุขอันดีที่สุดในท้ายที่สุด

ดร.สิริกร มณรีรินทร์

ประธานกรรมการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

จากรอกติด

Jarogeetaw

เรื่อง สำราญ เพ็ชรชัย ภาพประกอบ ประทีป สุวรรณโร
Story: Samran Phetchai Illustrations: Prateep Suwanro

หะเออ...นอนเปลเหอ

เลี้ยงลูกเขาวิ๊ว

ยายตาคอยดู

ขวัญใจพ่อแม่

นอนเปลเหไกว

ขวัญใจพ่อแม่

ย่าปู่คอยแล

รักแท้หนักหนา...เหอ

Oh Rock...back and forth in the cradle.
Little children, hearts of mothers and fathers,
are truly loved under the watchful eyes of
grandfathers and grandmothers.

หะเออ...นกเขาเหอ

ตื่นเช้าขึ้นมา

เราควรมองเมียง

ทำหน้าที่ขยัน

นกเขาชวา

ทำหน้าที่ขยัน

เอาเยี่ยงอย่างมัน

ขยันเสียจริง...เหอ

Oh mountain dove... Javanese mountain dove.

Wake up at dawn and sing your dutiful song.

We should look to the dove
and take his diligent example
in singing his dutiful song.

หะเออ...เป้าะวอเหอ

เขาไม่ทอดทิ้ง

บางคนทำไม

ให้ลิ่งลำบาก

เป้าะวอเลี้ยงลิ่ง

ให้ลิ่งลำบาก

ถึงใจร้ายมาก

อดอยากผอมโซ...เหอ

Oh Pawah... Pawah, the keeper of monkeys

Never does he desert them
and leave them to struggle.

Why oh why are some people so cruel
and leave them to struggle
to starve themselves into gaunt creatures ?

หะเออ...แตงจีนเหอ

แตงจีนแตงโม

หวานกรอบผลโต

แตงโมเนื้อแดง

เพื่อนบ้านใกล้กัน

รู้ปันรู้แบ่ง

แตงโมเนื้อแดง

ไม่แล้งน้ำใจ...เหอ

(แตงโม ภาษามลายูเรียกว่า ตีมุงจีนอ แปลว่า แตงจีน)

Oh Chinese melon

Chinese melon, watermelon sweet, crisp, and
large with red flesh.

Neighbors around here know
how to share and give.

The red flesh of the watermelon
does not fail to inspire kindness.

(watermelons in Malay are called "teemoong cheenaw" which means "chinese melon")

หะเออ...ตัดเสื้อเหอ

ตัดเสื้อกันใหญ่

ซื้อผ้าถุงใหม่

ใส่วันรายอ

ผ้าฝ้ายของแม่

ผ้าแพรของพ่อ

ใส่วันรายอ

สวยหล่อทุกคน...เหอ

Oh sewing clothes...we all sew new clothes.

Buy new clothes to wear for Rayo day.

Mother's cotton cloth and father's silk cloth are worn on Rayo day.

Everyone is beautiful and handsome.

หะเออ...ซักผ้าเหอ

ซักผ้าหน้าฝน

แห้งยากเหลือทน

ต้องลนผิงไฟ

ตะวันแดงแปด

แสงแดดหายไป

ต้องลนผิงไฟ

ผ้าไหม้เป็นรู...เหอ

Oh wash your clothes.

It is so wet in the rainy season.

Your clothes must be dried by the fire.

The sun is deep red.

Its shining light is fading away

Put the clothes next to the fire that will
burn holes through your silk.

หะเออ...ขี้โคลเหอ

อาบน้ำต้องถู

อย่าอาบผลุนผลัน

หลังหูสองข้าง

ขี้โคลหลังหู

หลังหูสองข้าง

สามขันทั่วร่าง

เช็ดบ้างนะบ่าว...เหอ

Oh dirt...dirt behind your ears.

Scrub behind both ears when you wash.

Don't wash in a hurry.

Take three buckets of water
for your entire body.

Don't forget to wipe behind both ears.

หะเออ...หาเชือกเหอ หาเชือกด้ายขาว
กระดาษกับกาว ทำว่าวงเดือน
เหลาโครงไม้ไผ่ อย่าได้แซะเชือก
ทำว่าวงเดือน ให้เพื่อนช่วยดึง...เหอ

Oh find a string...find a white string.
And paper and glue to make a moon kite.
Sharpen your bamboo rods
to make a moon kite.
Get your friends to help pull the strings.

หะเออ...หน้าบูดเหอ

หน้าบูดหน้าบึ้ง

ด่ากูด่ามึง

อย่าถึงทุบตี

เลิกร่าอย่าโกรธ

ขอโทษพอที

อย่าถึงทุบตี

คืนดีเหมือนเดิม...เหอ

Oh sour faces...frowns and grimaces.

Hurtful words to you and me.

But don't get in a fight.

Leave it, don't be angry and apologize.

Don't get in a fight.

Make peace with each other like

before.

หะเออ...ขอข้าวเหอ

ขอข้าวมาเติม

ขอแกงมาเพิ่ม

เติมให้เต็มจาน

เลี้ยงวันวิวาท์

ข้าวปลาอาหาร

เติมให้เต็มจาน

เชิญทานให้อิ่ม...เหอ

Oh can we have some rice...to eat?

Can we have some more curry to fill
the plate?

A feast for us all with rice
and fish and many dishes.

Take more on your plate
and eat to your stomach's content.

หะเออ...เด็กน้อยเหอ

เด็กน้อยเนียนุ่ม

แม่อุ้มนอนยิ้ม

ได้ลิ้มรสนม

อ้วนท้วนดีนัก

น่ารักน่าชม

ได้ลิ้มรสนม

นอนอมความสุข...เหอ

Oh small child...soft small child.

In mother's arms you smile
with the sweet taste of milk.

Chubby child, you are cute and
cuddly.

With the taste of milk,
you lie down with happiness.

หะเออ...กล่อมน้องเหอ กล่อมน้องสนุก
ที่พี่คอยปลุก ให้ลุกให้ตื่น
จะนำน้องเล่น วิ่งเต้นที่อื่น
ให้ลุกให้ตื่น เริงร่ารับขวัญ...เหอ

Oh rock the little ones to sleep...it's fun.
The older ones wake them up to play
with them.
Jumping and dancing to wake them up,
Happy and joyous.

เรื่อง : สำราญ เพ็ชรชัย

เป็นชายะลาโดยกำเนิด สอนเด็กอยู่ 32 ปี จนถึงปีพ.ศ. 2547

เบนเข็มมาเป็นนักเขียนอิสระ ประเภทบทกวี บทเพลง

ผลงาน :

- พ.ศ. 2534 รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดบทกลอนเพลงขาน้อง (เพลงกล่อมบักขี้ได้) เรื่องป่าไม้ จาก มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- พ.ศ. 2536 รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ การประกวดหนังสือสำหรับเด็ก (กลอนแปด เรื่อง ได้คารมประถมศึกษา)
- พ.ศ. 2538 รับรางวัลชมเชยระดับชาติ การประกวดหนังสือสำหรับเด็ก (กาพย์ยานี 11 เรื่องกล้วยน้ำว้าทำพิสุจน์)
- พ.ศ. 2538 รับรางวัลดีเด่นระดับชาติ การประกวดหนังสือเรียนภาษาไทย (วิชชุมมาลาฉันท 8 เรื่อง ลูกอ๊อดหาแม่)
- พ.ศ. 2542 รับรางวัลครูดีเด่น ผู้ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ภาษาไทย จาก กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา
- พ.ศ. 2544 รับรางวัลชนะเลิศระดับชาติ การประกวดบทกวีวันแม่แห่งชาติ เรื่อง รักของแม่
- พ.ศ. 2544 รับโล่เชิดชูเกียรติคุณศิลปินดีเด่นจังหวัดยะลา สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)
- พ.ศ. 2548 รับโล่เชิดชูเกียรติคุณผู้ใช้ภาษาไทยพื้นบ้านดีเด่นจาก มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ภาพประกอบ : ประทีป สุวรรณโร

ประวัติส่วนตัว : เกิด 21 เมษายน พ.ศ. 2512

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การศึกษา : **ปริญญาตรี** สาขาศิลปศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ปริญญาโท สาขาศิลปศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัจจุบัน : **อาจารย์ประจำ**สาขาศิลปกรรมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา โดยรับผิดชอบ

สอนในรายวิชาทางศิลปะ เช่น

หลักการเขียนภาพ, เทคนิคการเขียนภาพประกอบ,

จิตรกรรมพื้นฐาน, จิตรกรรมสีน้ำ

อาจารย์พิเศษ แผนกศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

จารอภีตอ

สมุดภาพนิทานพื้นบ้าน - ภาคใต้ 2 ภาษา (ไทย-อังกฤษ)
เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-88236-1-4

ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ศ. สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์

รศ. ประพนธ์ เรืองณรงค์

คณะกรรมการอำนวยการ

ดร. สิริกร มณีรินทร์

นางทัศนีย์ วงศ์พิเศษกุล

นางสาวเจียดฉัตรโคม ปริพันธ์พจนพิสุทธิ์

นายวัฒน์ชัย วินิจจะกุล

นางสาวนันทนา เจริญภักดี

คณะกรรมการดำเนินงาน

ผศ.ดร. ชลภัสส์ วงษ์ประเสริฐ

รศ. สุกัญญา สุขฉายา

นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป

นายณัฐพร ศรีมุกด์

เรื่อง : สำราญ เพ็ชรชัย ภาพ : ประทีป สุวรรณโร

แปล : วิศรา วิจิตรวาทการ, วริตตา ศรีรัตน

ออกแบบรูปเล่ม-จัดพิมพ์ และจัดจำหน่าย

บริษัท แปลน ฟอว์ คิวส์ จำกัด โทรศัพท์ 0-2591-8033 โทรสาร 0-2954-5350

พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2550

จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

ราคา 125 บาท

เจ้าของโครงการ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอ.)

สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวสต์ ชั้น 8 Dazzle Zone โทรศัพท์ 0-2257-4300 โทรสาร ต่อ 125

ส่วนสำนักงาน 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวสต์ ชั้น 17 ถนนพระราม 1 โทรศัพท์ 0-2264-5963-65

โทรสาร 0-2264-5966

www.tkpark.or.th

โครงการสมุดภาพนิทานพื้นบ้าน

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก

โทรศัพท์ 0-2805-0202 โทรสาร 0-2805-1308

www.thaibby.in.th

เปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค คือ การกิจสำคัญประการหนึ่งของ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ โดยถ่ายทอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ภายใต้บริบท
วัฒนธรรม และความสนใจที่สอดคล้องกันของคนในท้องถิ่น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็ก
และเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

สมุดภาพนิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อจัดตั้ง
อุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค โดยสร้างเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เด็กและเยาวชนสนใจ
ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นความเป็นตัวของตัวเอง ได้รับรู้ถึงความหลากหลายทาง
วัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาและสืบทอดมนต์เสน่ห์แห่งนิทานพื้นบ้าน

“นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าที่มีสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม การดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะถิ่น แต่สาระที่แฝงอยู่คือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง”

125.-

9 789748 823614